

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 28 Iuliu, 1893.

După scirile cele mai prospete, guvernul a început serios cu punerea în practică a programului său bisericesc. Proiectele de legi sunt prelucrate, și cel privitoriu la obligata căsătorie civilă e deja pe masa Maiestății Sale împăratului rege, pentru sancționarea prealabilă.

Punctul nostru de mănecare în această cestiune e cunoscut deja din conclusele sinodelor noastre eparchiale, cari toate au luat în punctul căsătoriei civile concluse identice. Biserica noastră consideră căsătoria ca taină, care, desbrăcată de caracterul ei bisericesc, devine un contract bilateral, care între împregiurările noastre, ne duce la cea mai mare destrăbălare, și în cele din urmă la cea mai teribilă demoralizare.

Asemenea hotărâtă pozițiune au luat și celelalte biserici creștine din patrie, cu excepțiunea celei reformată, care în liberalismul său așa a mers de departe, încât nu mai pune temelie pe taine.

Posițiunea clerului și a aristocraților catolici s'a manifestat în casa magnaților în primăvara anului acestuia, când cu desbaterea bugetului. Atunci în cestiunile bisericesci s'a votat neîncredere guvernului.

Votul casei magnaților însă nu regulază pe guvern în acțiunile sale. El are la spate presa, care aprinde în totalitatea sa agită pentru politica bisericească a guvernului, are adunările municipale, cari în compozițiunea de aji sunt foarte accesibile politicei guvernului, și faptice ele aprinde pretutindinea s'au pronunțat pentru reformele radicale ale guvernului pe terenul bisericesc.

Lucrurile s'au dezvoltat deja până acolo, încât guvernul a făcut primul pas, a cerut prealabila incuviințare dela primul factor în viața statului, dela corónă. Factorul al doilea, casa de jos de bună seamă este pentru reforma intenționată. Al treilea factor, casa magnaților e nesigur, se poate

forma coalițiune aristocratică-catolică, care se fie contra căsătoriei civile; se poate întâmpla însă și contrariul, anume guvernul se formeze o majoritate prin un felu de pactare cu biserica catolică, care până acum nu s'a pronunțat definitiv în această afacere.

Lucrul de căpetenie este pronunțarea factorului prim, votul corónei, și acesta se așteaptă cu o febrilă încordare.

Se scrie prin diare, că ministrul unguresc de lângă persoana Maiestății Sale pe Dumineca trecută s'a prezentat la Maiestatea Sa cu proiectul pentru căsătoria civilă. Deja Luni se publicau telegrame, că aderarea Maiest. Sale e ca și sigură. Bucurie nespusă în diarele unguresci la publicarea acestei versiuni. Se schimbă însă situațiunea preste noapte.

Diarele de Marți ne aduc scirea, că corónă nu e aplicată a da sancționarea la proiectul pentru căsătoria civilă. În legătură cu acesta se spune, că deodată cu proiectul din cestiune s'a prezentat Maj. Sale și decretul pentru disolvarea parlamentului. Care va se dică, cu toate asigurările, că corónă consimte cu reformele intenționate, guvernul tot nu cunoște vederile corónei, guvernul tot nu scie ce este voința corónei, de aceea pune alternativa cu eventuala disolvare a parlamentului, și cu apel la alegători în cazul, când corónă ar denega sancțiunea prealabilă.

Așa ni se prezintă aji cestiunea în presa din Budapesta. Vom vedea, cum se vor desvolta lucrurile. Urmarea naturală la cas de neaprobare nu ar fi doră disolvarea parlamentului, ci retragerea guvernului și venirea altuia, care se ia cestiunea dela ordinea țilei. La noi însă multe se pot; ce va urma, vom vedea, la toate sunt pregătiți.

Concert între baionete. Din Zlatna ni se comunică: Cu ocaziunea concertului elevilor seminariului, „înfocații patrioți” temându-se de revoluțiune, au cerut ca

plutonul de gendarmi să fie întărit, ceea ce s'a și făcut, venind gendarmi și din alte locuri. Ei cutrierau ulițele cu baioneta pe pușcă, *er cât a finit concertul au stat la pórta!*

Slovacul renegat și magiarul neos.

Dr. Dr. Jancsó Benedek a ținut de cuviință să răspundă lui Kostenszky Géza, care și-a susținut și în „Egyetértés” nenorocitele sale teorii referitor la politica, ce are să o urmeze guvernul și preste tot societatea magiară față de naționalități: se le despoe de limbă și naționalitate.

Dr. Jancsó Benedek îi spune curat și verde, că teoriile îi sunt nenorocite, că altfelu de vederi au avut și au bărbații cei mari ai Ungariei: Széchenyi, Deák, Kossuth, Eötvös etc. și îl îndemna pe Kostenszky să cetese mai întâi scrierile acestora. E lucru de regretat, că guvernul și parlamentul n'a dat până acum importanța cuvenită cestiunei naționalităților. În statul ungar pot trăi naționalitățile destul de bine una cu alta, limba și cultura magiară se poate afirma pe toate terenurile, dar nu pentru a despoia pe naționalități de naționalitate, ci spre a se pute apropia națiunile unele de altele. Nici limba, nici cultura nu se poate octroa. Ar trebui ca magarii să fie mai cu băgare de seamă și să nu dea ansă la pricină. Superioritatea culturală, economică, socială și morală condiționează existența statului magiar, dar nu teoria lui Kostenszky: *că trebuie făcuți magarii cetățenii nostri de limbă străină ori vreau ei, ori nu.*

„Olahisare”. Foile magiare fac cauză celebră din împregiurarea, că un preot greco-catolic Pituk (?) a scris o broșură, în care se plânge contra d-lui episcop Pavel dela Oradea-mare sub cuvânt, că Escelenția Sa l'a pensionat cu 300 fl. din cauză, că e înfocat „patriot” și nu l'a mai lăsat să slugescă la altar. Pe alți „trădători” ca și pe profesorii dela gimnasiu în afacerea cu stégul, i-a remunerat cu parochii grase. Preoții români au „olahisat” preste 24,000 magiari. Autorul arată ținuturile unde și câți s'au „olahisat” și mai spune, că aji sunt o mulțime de preoți greco-catolici, pe când în secolul

al XVI-lea nu erau. — Presa magiară e vehementă contra episcopului olahisătoriu „Mihailu Pavelu” și focul ei s'a aprins și mai tare, când s'a ventilat, că guvernul ar fi îndemnat pe dl episcop să intenteze proces contra preotului. —

Din tot conținutul broșurei, — întru cât îl cunoștem după raporturile foilor „patriotice” — un singur lucru putem constata până acum: *e adevărat, că în secolul XVI nu erau preoți români greco-catolici, unafia s'a făcut cu mult mai târziu.* Acesta presupunem, că o a știut și autorul și diariștii magiari, — dar le-a venit bine să o accentueze. Ce se faci: „Scopul sântesce mijlocele”!

„Er gendarmeria. Din Turoș-St-Mărtin se anunță, că după expirarea termenului de oprire al festivităților în amintirea lui Kollar, s'a adunat la Moșovțe, locul natal al poetului, tinerimea slovacă în masse și la ea s'a alăturat și alți bărbați, vrând a manifesta în liniște pietatea lor față de Kollar. Gendarmeria primind însă ordin se duse la fața locului și alungă pe oșpeți nu numai dela locul natal a lui Kollar, ci și dela casele private și din oraș. Puțin a lipsit să nu se întâmple o încăierare. Spiritele au fost foarte tulburate.

„Păruială”. Sub titlul acesta aduc foile magiare „trista” veste, că în o comună învecinată de Oradea mare s'a întâmplat o încăierare sângeroasă între magiari și românii greco-catolici, așa încât numai meritul gendarmeriei este, că n'a degenerat în o bătălie îngrozitoare. Causa e, că preotul greco-catolic Eugen Veuler (?) a fost strămutat în o comună românească din cauză, că a ținut în biserică o predică în limba magiară. „Contra transferării au luat pozițiune credincioșii „patrioți” ai bisericii greco-catolice, pe când românii au aprobat-o”. De aceea s'a escat conflictul sângeros.

Adecă românii nu sunt patrioți?! Acesta e o poveste veche a foilor magiare!

Revista politică.

În cercurile politice din Budapesta se vorbește, că puțin înainte de des-

FOIȚA

Posiția istoriei în planul de învățământ și metoda ei.

„Non multa, sed multum”.

II.

(Urmare).

Afară de acestea prin istorisire se îndreptă atențiunea elevilor prea mult asupra învățătorului, și acesta cade prea adeseori în ispită a-și exprima vederile proprii asupra întâmplărilor ori persoanelor istorice, vederi, cari de multe-ori pot fi greșite, ba chiar contrare adevărului. Elevii însă sunt în pericol de a ajunge în prea mare atârănare față de învățător și a-și pierde încrederea în puterile proprii.

De aceste primejdii trebuie să ne ferim.

Pentru ca istoria în adevăr să-și poată împlini chemarea educativă, materialul acesteia, trecutul, trebuie astfel pus înaintea elevului, ca acesta să poată privi în inima lui, să poată simți și cugeta cu el. Eră pentru

a să se pută ajunge acesta, trecutul trebuie să pășescă înaintea elevului cât se poate de viu, cât se poate de nemijlocit.

Acestă viață, această apropiere nu o poate oferi istorisirea — afară de cazul, când învățătorul recită verbal vr'un capitol al unei scrieri bune — cu atât mai puțin manualul de istorie; o pot oferi însă *isvórele* istorice, ori scrieri, cari sunt scóse din isvóre. Referitor la valoarea isvórelor Dr. *Thürndorf* în tractatul său asupra metodei religioase, dă următoarele: „Cine vrea să simță în adevăr însuși diferența dintre obicinuita înțelepciune a manualelor și dintre un adevărat isvor (istoric), nu are decât să compare diferitele impresii, ce le primesc cetind în manual, că „Luther avea multă credință în Dumnezeu și a fost un bun tată de familie”, și dacă după aceea aude pe neînfricatul creștin și pe bunul tată de familie vorbind însuși în epistolele sale. În cazul prim primesci o notiță, pe care o arunci în magazinele memoriei, în cazul al doilea te simți în interiorul tău înălțat prin privirea unei persoane ce trăiește în Dumnezeu, și te simți atras către bărbatul, care în mijlocul furtunelor, ce-l încunjurau, afla timp și dispoziție pentru o astfel de viață familiară”.

Acest citat ne arată destul de învedere importantă și valoarea educativă a folosirii isvórelor ca unele, cari vorbesc nemijlocit elevului, cari îi deșteaptă interesul și-l țin în continuu viu, îl provoacă să simță și să cugete și el cu persoana istorică, se percurgă și el luptele dimpreună cu acesta, și se bucură de isbânda acelei persoane ca și de a sa proprie. Isvórele sunt cel mai bun mijloc de înțelegere istorică.

Cele dișe despre Luther au valoare și despre alte persoane și evenimente istorice, cari deși nu au scris epistole ca Luther, dar ne vorbesc din cronice și din scrierile bune istorice, scrise pe baza cronicelor și documentelor.

În contra folosirii isvórelor se poate face obiecțiunea — la aparență îndreptățită — că elevii nu sunt în stare să cugete independent și că după cetirea isvórelor ei nu știu scóte cuprinsul acelor. Răspunsul la această obiecțiune e simplu: trebuie puși în stare să cugete, trebuie să învețe a scóte înțelesul celor cetite; tocmai pentru-că nu știu trebuie să învețe. Acesta o învață în scurt timp, dacă se pretinde și nu o învață nici odată, dacă nu li se cere consecvent. Îndată ce elevul e în stare a folosi isvóre, tot me-

reu să i se cêră acest lucru și așa va primi elevul curagiu la cetire independentă, învață a ceti, în adevăratul înțeles al cuvântului, își formează gustul și mai târziu va scóti distinge singur între ce e bun și frumos și ce e rău și fără gust. Așa se va realiza apelul unui poet german, adresat către învățători, care se termină cu cuvintele: „chemarea v'o ați împlinit, dacă pe elevii vostri i-ați învățat a învăța”. (Geibel).

La folosirea isvórelor elevul trebuie să lucre, să asude însuși. Și dacă e condus a scóte însuși istorisirea din isvóre, nu e de lipsă să o facă învățătorul. Tot ce poate face elevul să o facă el, să nu i se oferă de-a gata. Este adevărat că folosirea isvórelor recere o mare încordare a puterilor din partea elevilor; dar tocmai această încordare e de mare valoare.

Întrebarea ar fi acum: ce fel de isvóre istorice se pot folosi în scóală? E lucru de sine înțeles, că ar fi absurd a prezenta elevilor documentele istorice, cronicile câte s'au scris etc., dar nici nu e de lipsă.

(Va urma.)

chidarea sesiunii parlamentare a dietei ungare se vor numi cinci membri pe viață în camera magnaților, ca astfel să se umple lacunele ivite în anii din urmă prin moartea unor magnați unguri. Când cu reforma camerei magnaților adecă, proiectul br. Sennyey — care limitează numărul membrilor, ce se pot numi în decursul unui an, la cinci — a învins față cu proiectul ca binetului Tisza, care pretindea o mai mare libertate de acțiune în privința aceluia.

* * *

Presa germană, în general vorbind, aprobă măsura consiliului federal, pentru a înlătura pretențiunile rusesce și tariful maximal rus. Cu toate acestea ea este cuprinsă de o îngrijire serioasă asupra consecințelor imediate a întreruperii totale a unui comerț, ce progresază mereu de cinci-zece de ani.

Speranța, că războiul nu va dura mult, că tema de ruina completă a intereselor economice celor mai vitale va produce o înțelegere, nu este împărțită de toți. Războiul vamal dintre Austro-Ungaria și România a durat mult. Franța e în războiu vamal cu Italia și Elveția, fără ca să se vadă cel mai mic semn al unei apropiieri. În războiul vamal dintre Germania și Rusia, ar fi comic de tot a vorbi de o împăcare în momentul, când Rusia decretă un nou adaos de 50 la sută, supra tarifului ei maximal.

Despre așa ceva nu poate fi nici vorbă și va trece mult timp până ce bărbații de stat ai Rusiei vor fi siliți de necesitatea economică și financiară a renunța la ideea de a impune voința lor Germaniei, pentru încheierea tratatului de comerț.

Ordonanța guvernului imperiului german mai conține o stipulațiune în privința dovedirii originii mărfurilor introduse preste granițele germane și cari sunt lovite de aceste taxe vamale. „Acastă dovadă — se dă verbal — se va aduce pentru grâu, secară, ovă, păstăioasă, orz și porumb prin certificate de origine consulare, prin atestatele autorităților în original sau traducție“.

Consulii germani au fost avertizați să nu se conducă numai de veracitatea formală a certificatelor de preveniență, ci să nu le elibereze până ce nu s'au convins personal despre originea mărfurilor.

Astfel stau ați lucrurile în Germania.

Ce întorsătură vor lua, scrie corespondentul „Vestei“ nu se poate prevedea, căci ambe părți beligerante sunt în același chip hotărâte să nu cedeze.

* * *

Foia clericală „Germania“ din Berlin confirmă scirea, că papa va da o enciclică asupra afacerilor bisericesti politice din Ungaria. Enciclica papei, dă „Germania“, va apărea cât mai curând. Enciclica va fi un fel de răspuns la memorandum, ce i-l'a adresat corpul episcopatului catolic din Ungaria. Scopul calvinismului — saturat de spirit kossuthist și francmasonic — este: a se rupe de către Roma; ba ce e mai mult, paralel cu lupta contra bisericii, stă și lupta politică contra coronei. Tocmai pentru această treabă se salutăm cu căldură noua enciclică a papei, care se ocupă în mod explicit cu factorii reali ai războiului religios și care din nou accentuează avertismentele contra legei-francmasonice. Enciclica acesta de sigur, că va deschide multora ochii și va pune capăt minciunii foilor liberale, că Roma n'ar avea nimic contra căsătoriei și a matriculelor civile. Foile unguresci, reproducând aprecierile diarului clerical, dă, că ele nu cer altceva, decât ca Roma să nu se amestece în afacerile interne ale statului ungar.

Noutăți.

Congresul socialistilor. Congresul socialistilor s'a deschis în 7 l. c. n. în Zürich și a fost cercetat de oșpeți din toate statele. Vorbirea de deschidere a presidentului a fost ținută în limba germană, engleză și franceză. Cei mai de valoare omeni ai socialistilor sunt de față, ca să ia parte la dezbateri. Socialistii de toate naționalitățile, afară de cei belgieni, — au hotărât să eschidă de la congres pe anarhisti. Acestia au și fost dați afară.

* *

Procesul Norton-Ducet. Procesul falsificărilor de documente dela ambasada engleză din Paris, care provocase la început un mare sgomot s'a pertractat în Paris. Norton e condamnat la 3 ani închisore și 100 franci, er Ducet la 1 an închisore și 100 franci, și ambii solidari la 1 franc despăgubire față cu cu Clémenceau.

* *

Personalia. După cum suntem informați redactorul diariului nostru sosesece ați cu trenul de sora.

* *

Canalul de Corint. Deschiderea canalului de Corint s'a făcut în 6 l. c. n. în mod solemn. După săvârșirea serviciului divin prin metropolitul grecesc, ținut regele Greciei George o vorbire către oșpeții invitați. Cea dintâi naie, care a trecut prin canal a fost a regelui, care ducea întrăgă familia regescă, corpul diplomatic și ministrii. Urmare apoi mai multe nai de războiu grecesci, rusesci, englesesci etc.

* *

Banii cei noi. Monetăria din Viena lucrăză neincetat la baterea diferitelor monede determinate prin noua lege. În anul curent va trebui să se bată în total pentru 156 milioane corone în aur, 50 milioane corone în argint, 12 milioane corone nichel și 700,000 corone în bronz. În primul semestru din acest an s'a bătut 4 milioane piese de 20 corone aur, 16,600,000 piese de 1 coronă în argint, 20,000,000 piese de 20 fileri, 10 milioane piese de 10 fileri de nichel și 35,000,000 piese de 2 fileri de aramă.

* *

Uniunea monetară latină. Se asigură, că guvernul italian a cerut statelor uniunii latine ca casele lor publice, să înceteze d'a mai primi monedă divisionară italiană, pentru a micșora, pe cât e posibil, intensitatea crizei monetare care, în puțin timp, a ridicat schimbul la mai mult de 80%.

În Belgia se consideră această cerere de natură a avea urmări neașteptate. Acesta ar fi în adevăr o primă atingere a convențiunii monetare, și Belgia, a cărei situație financiară e foarte bună, ar fi dispusă să urmeze exemplul ce ar da Italia, cea dintâi, și să propună denunțarea Uniunii latine, care nu oferă avantaje decât guvernului italian, pe când sarcinile s'au suportat de celelalte state semnate.

* *

Importul și esportul României în 1892. Direcția generală a vămilor a publicat în zilele trecute tablourile, arătând mișcarea comercială de import și esport a României cu țările străine în anul 1892 în comparație cu anul 1891.

Din aceste tablouri rezultă, că în 1892 s'au importat 653,370 tone mărfuri, în valoare de 380,747,296 lei, pentru cari s'au perceput taxe în sumă de 29,435,021 lei.

În anul 1891 s'au importat 702,604 tone în valoare de 435,528,685 lei, perceputându-se ca taxă de vamă 27,397,996 lei.

Importul în 1892 prezintă prin urmare o diminuare de 54,736,349 lei, față cu anul anterior, pe când esportul a rămas aproape staționar la suma de 284—285 milioane.

* *

Valuta austro-ungară. Situația monetară în Austro-Ungaria devine din ce în ce mai îngrijitoare. Agiul aurului crește constant și deja el a trecut cu mai mult de 40% preste raportul adoptat pentru regularea valutei, serie „Cur. F“.

* *

Târgul cerealelor. În America dela marea criză financiară începe, și comerțul cu cereale se face în circumstanțe foarte nefavorabile. Provisiile scad în mod constant; săptămâna trecută s'au împuținat cu 700,000 hectolitri. Recolta grâului e cu câte-va pro-

cente mai favorabilă de cum se prevedea în Iuliu. Cu toate acestea minusul de producțiune va fi de 90—95 milioane bușele.

Porumbul era frumos în luna trecută, dar s'a stricat din cauza secetei.

* * *

Șefi vamali. Guvernul rusesc are de gând să numească șefi vamali la toate stațiunile graniței vestice, militari.

Acastă măsură are de scop mărirea pazei granițare, precum și producerea unei legături mai strânse între armată și paza hotarelor.

* * *

Congresul tuberculozei. Congresul tuberculozei din Paris a ținut ședința a patra.

După ce dimineața membrii congresului au făcut o vizită interesantă la târgul de vite și la abatoriile dela Villette, au ascultat după amăzi o conferință a prof. Charles Richet asupra efectelor tuberculozei la câine și la maimuță. Reiese din numărusele experimente ale d-lui Richet, că nu trebuie a se dispera de a găsi odată vaccinul tuberculozei. Deja în anumite condițiuni, el a isbit să întârzie pe jumătate evoluțiunea tuberculozei păsărilor și la maimuță.

S'au mai remarcat o notă a d-lor Arloing și Courmont asupra gradelor de virulență lupsului și un memoriu foarte important al d-lui Dr. Legay din Lille asupra laptelui vacilor tuberculoze.

După nesce experiențe foarte bine conduse, dl Legay a recunoscut, că laptele supus ferberii poate, în unele cazuri, să conserve germenii tuberculozei. Remediu sigur împotriva primejdiei e pasteurizațiunea (sterilizarea după metoda lui Pasteur).

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Săcărămb, 24 Iuliu, 1893.

Onorate dle redactor! Dina de 20 Iuliu (sf. proroc Ilie) a fost adevărată sărbătoare de suflet pentru noi cei ce am participat la iubileul Venerabilului protopop Sabin Piso sen. în Săcărămb.

La 8 ore dimineața s'a început, conform programului, serviciul divin în spațioasa biserică din Săcărămb, oficiând mai mulți preoți în frunte cu iubilantele. Mulțimea publicului asistent a avut ocaziune a admira frumoasele cântări liturgice executate cu mult gust de elevii seminarului nostru, cari te transpuneau în sferele ceresci.

După terminarea sf. liturgiei, parochul din Balșa, Ioan Demian, prin cuvinte bine alese, arătând însemnătatea dublă a zilei a predat iubilantului protopresbiter un tablou lucrat cu multă artă în mărime aproape naturală, cuprins în o frumoasă ramă (cadru), rugându-l a-l primi ca un mic semn al stimei și iubirei, ce preoțimea tractuală îi păstrează și îi va păstra.

Adânc emoționat veteranul protopresbiter mulțămesc iubitor se preoți subalterni pentru distincțiunea, ce i-o fac și plăcutele momente ce îi procură, putându-i saluta în mijlocul unui public atât de numeros ca pe adevărații luptători pentru ridicarea vașei bisericesti, și încheie cu cuvintele:

„recomându-mă aducerei aminte a d-vostre și după moarte, implor binecuvântarea cerescă preste sf. noastră biserică“.

Corul a intonat cântarea „Eta diua triumfală“, ce mult a contribuit la însuflețirea generală.

După aceste capelanul Alimpu Oprea a arătat în liniamente generale fazele mai însemnate a vieții iubilantului: El s'a născut în anul 1811 în Pianul de jos, în anul 1833 a fost chirotonit de preot, în 1852 decorat cu crucea de aur, pentru meritele câștigate, prin susținerea linistei și ordinii în anii de tristă memorie ai revoluțiunei, în anul 1857 denumit de administrator și în 1862 întărit de protopresbiter al tractului Geogiu II.

Mulțămind acum iubilantele întregului public, pentru participarea în un număr atât de mare la această sărbătoare, am eșit din biserică, întâlnindu-ne

erași la masa comună arangiată spre acest scop.

La banchetul, ce a durat până la 5 ore p. m. și la care au participat preste 100 persoane, între veselia generală a ridicat mai întâi poculul protopopul iubilante pentru Maiestatea Sa bunul nostru monarch, apoi pentru iubitul nostru arhiepiscop și metropolit, dorindu-le viață îndelungată pentru ocărnuirea pacinică a patriei și bisericii noastre. A tostat apoi într-o sănătatea părintelui protopop iubilante parochul Nicolau Maniu din Băcăinț; urmând și alte numeroase toaste pentru: preoțimea tractuală, dame, oșpeții streini, corul seminarial și conducătorul lui, parochia Săcărămb etc. etc.

Mulțimea oșpeților streini din Sibiu, Zlatna, și alte părți, precum și nenumăratele adrese și depeșe sosite la adresa iubilantului și cetite la prânz, sunt dovadă despre stima și iubirea de care iubilantele este încungiurată.

Terminându-se prânzul, publicul s'a depărtat pentru a se întruni erași la un concert dat de tinerii seminaristi, la 7 ore seara.

Cântăreții și cu acesta ocaziune s'au arătat vrednici de maeștrul lor profesorul Dima, executând cu multă dulcătă, cu multă cunoștință și promptitudine mai multe cântări. Solurile executate de cunoscutul basist Ioan Demian, au fost cu multă plăcere ascultate și aplaudate. Streinii, cari au luat parte la acest concert, toți plini de admirațiune s'au exprimat în cel mai măgulitoriu chip pentru seminaristii români.

După terminarea concertului s'a început un animat dans, ce a durat până în zorile zilei următoare. Înainte de a încheia, cred a nu greși, accentuând marea îngrijire și prevenire cu care familia dlui Pompiliu Piso s'a purtat atât la prânzul comun dat de d-sa cât și în întreg decursul sărborei față cu numeroșii oșpeți.

Astfel s'a terminat iubileul măreț al unui distins membru al bisericii și națiunei noastre, care 60 de ani a lucrat, în totdeauna cu demnitate, veghiând pentru susținerea și ridicarea nimbului bisericii sale. Adevărată și de sărbătoare a fost această și de respectată și satisfacțiune pentru iubilante, primind ovațiunile ce cu venerațiune din partea tuturor, ca unui adevărat păstor și părinte, s'au adus.

S. F.

Școala civilă de fete a Asociațiunei transilvane.

Condițiuni de primire în școala civilă de fete cu internatul susținut de Asociațiunea transilvană în Sibiu.

Pentru primirea în școala civilă se cere atestat despre absolvarea claselor școlii elementare, sau atestat despre clasa corespunzătoare premergătoare dela o altă școală de categoria școlii civile. În lipsa unui astfel de atestat primirea se face pe baza unui examen de primire.

Didactrul e fiesat cu 2 fl. v. a. pe lună, și pentru elevele, ce intră pentru prima dată în această școală, o tacsă de înmatriculare de 2 fl. v. a.

Pentru elevele cursului complementar, provădut în §. 6 din statut, didactrul este de 2 fl. pe lună, și la prima înscriere tacsă amintită de înmatriculare.

Elevele, cari voesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile sau ale școlii elementare a reuniunei femeilor, au să fie înscințate de timpuriu, în tot cazul până la 1 Septembrie, prin părinți sau tutori la direcțiunea școlii, pentru a se pute face dispozițiunile necesare. Tacsă internatului e de 200 fl. v. a. pe an, plătiți înainte în două sau cel mult 4 rate.*) Cărțile trebuincioase,

*) Pentru ajutorarea părinților mai lipsiți de mijloce, cari sunt hotărâți a-și da fiicele în internat, institutul de credit și de economii „Albina“, a creat 10 și dl Dr. A. Maniu, notariu public reg. în Oravița 4 stipendii de câte 50 fl. pentru cari cererile sunt a se adresa comitetului Asociațiunei.

materialul de scris, de desen, de lucru de mână, se înțelege, nu sunt cuprinse în taca amintită, ci cheltuielile reclamate în această privință se potă de părinți, întocmai precum tot de dășii se potă cheltuielile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune la muzica instrumentală și în limba franceză.

Tacsele pentru instrucțiunea în piano sunt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voese să ia orele singură, se compută la 2 ore pe săptămână taca de 9 fl. pe lună; dacă 2 eleve împreună iau instrucțiune în aceeași oră, taca se compută la 2 ore pe săptămână cu 6 fl. de elevă; sau

b) dacă o elevă voese să ia orele singură, se compută la 2 ore pe săptămână taca de 6 fl. pe lună; dacă se întrunesc 2 eleve în aceeași oră, taca se compută la 2 ore pe săptămână cu 5 fl. pe lună de elevă.

Pentru instrucțiunea în limba franceză, câte 2 ore pe săptămână se compută pe lună câte 1 fl. de elevă.

Tote tacsele se plătesc direcțiunii școlare, care remunerază pe instructori.

Elevele din internat, afară de școlă, au în fie-care zi anumite ore de conversațiune în limba franceză, magiară și germană. Pe lângă aceea ele se prepară și-și învață lecțiunile sub conducerea și cu ajutorul directorilor și a guvernanelor.

Elevele, cari vor să fie primite în internat, mai au să aducă cu sine: o saltea, un covoraș la pat, 2 perini, 4 fețe de perini o plapomă sau țol de coperit, 4 cîrșafuri, (lințoluri, lepedee), 6 stergare, 6 servete, apoi: perie de dinți, săpun și 2 pepteni, care toate rămân proprietatea elevei. Afară de aceste schimburi de trup sau albiturile, câte 1/2 duzină în fie-care, ciorapi de colorie închisă și batiste (mărâmi) câte 1 duzină, un parapleu și încălțăminte trebuincioasă. Cât pentru toalete nouă, părinții și tutorii sunt consiliați a nu face de aceste pentru copilele lor, căci pentru a obține o uniformitate în îmbrăcăminte pentru toate interele, acele toalete cu prețuri moderate, se pot face aici prin îngrijirea direcțiunii internatului. Strins de uniformă se țin: o haină, două surte, în forma unei haine, o pălărie de erna și una de vară, cari necondiționat au să se facă aici și cari preste tot vor costa cam 16—22 fl. v. a.

Doritorii de a avea „Statutul de organizare” precum și „Regulamentul intern” al școlei și „Regulamentul pentru cursul complementar” le pot primi dela direcțiune pentru câte 10 cr. unul. Tot dela direcțiune se poate primi pentru 1 fl. și „Monografia” școlei, în care pe lângă istoricul institutului, se află descrierile edificiului școlei și al internatului în toate amănuntele lui.

Sibiu, în August, 1893.

Direcțiunea școlei civile de fete cu internat.

Cronică.

Zarand în Iuliu, 1893.

Secerișul și cositul. — Vandalism sub formă nouă. — Detoria celor din fruntea poporului.)

Coptul grânelor s'a întârziat, așa încât abia pe la 23 Iuliu n. s'a putut începe secerișul.

Deja e pe finit. Recolta grâului din bună ce se aștepta, e mai jos ca mijlocie. Grâul a păt la cea mai mare parte, cel ce a înfrățit în primăvară a făcut tăciune, și în parte a prins rugină. Grâul de primăvară, și ovăsul în general e foarte slab, mult abia e de cósă.

Cucuruzul s'a dezvoltat bine, dar e foarte mestecat, abia se aștepta o recoltă mijlocie, dacă va fi o toamnă bună. Prețul cerealelor e același ca în primăvară. Lucrătorii continuă a fi tot scumpi, cu 80—100 cr. lucrătorul de zi pe lângă mîncare. Fân a fost mult și bun. Se continuă cu cositul.

De odată cu secerișul s'a arătat un vandalism de o formațiune nouă în cercul notarial al Bradului. La 25 Iuliu și zilele următoare în mod vandalic a început în Brad a cutriera casele oamenilor un executor — Dumneșeu scie cum 'l chiamă — însoțit de un haiduc comunal și de doi și eventual 3 gornici comunali. Acesta nu numai a început a estima obiecte de prin casă pentru dare, bani de drum, provent, dar de prin

casele țeranilor a și dus cu sine obiectele conșignate la casa comunală, lăsând vorba, că cine nu le scoate în timp de trei zile se vor bate la dobă. O adevărată panică, ăra dela altă parte o furie nespūsă a cuprins pe contribuabili, de purtarea acelu executor așa încât lucrul nu a fost departe se degenera și executorul se mîrgășesat. Omenii în cea mai mare parte erau la secere, rămânând acasă ușile încuiate. Dar executorul nu mult i-a păsat, a rupt ușa, a intrat în casă, a conșignat obiecte și a dus cu sine ce i'a plăcut. La un țeran a voit să-i spargă lada cu vestmintele, la altul i-a luat ștergarele de pe perete. Cu deosebire a luat vestmintele de sîrbătore femeiesci, sciind, că aceste nu le vor lăsa să le bată la dobă.

Își pôte omul închipui ce furie a cuprins pre sormanul țeran, când s'era întorcându-se acasă și-a vădut toate resturnate prin casă, și din vestmintele lipsind unele. Un atare vandalism nu am pomenit nici când prin Brad. Noi sciam, că în timpul secerișului sunt oprite chiar prin ordinațiune ministerială execuțiile, mai scim și aceea, că obiectele conșignate, dacă plătesc omul în timp de 8 zile nu e iertat se le ducă din casă. Dar se vede, că față de români toate sunt permise. Pre cât sciu, numai dela țerani români s'au dus obiecte, ăra dela magiari dela nime — deși sunt o mulțime de meseriași străini în restanță cu darea, cu banii de drum etc. Și apoi tot se mai ăice, că suntem egali înaintea legii.

Atragem atențiunea d-lui vice-comite asupra acestei ticăloșii și vandalism ne mai pomenit. Facem responsabilă antistia comunală din Brad față de atari ilegalități.

În specie se și însemne bine noul notariu d-l Szabó, acesta nemerice, ce s'a făcut cu poporul din Brad.

Ceea-ce a cutesat dînsul, nu a mai încercat nime în Brad. Credem, că aducerea executorului e opera dînsului. Noi vom însemna-o ca și multe altele. — Membrii români din reprezentanța comunală, cred că 'și vor sci face datoria. Nu e iertat a lăsa poporul pradă unor omeni, ce nu-și cunosc în de ajuns chemarea. —

Unul din cei execuți.

Gimnasiul din Năsăud.

Raportul al XXX-lea despre gimnasiul superior fundatiional din Năsăud pentru anul școlastic 1892/3 conține ca punct prim: „O biografie a fostului profesor Maxim Pop”.

Gimnasiul superior din Năsăud se susține din fondul central școlastic din districtul Năsăud. În anul 1892 s'au spesat din acest fond: 16,931 fl. 16 cr. v. a. pentru trebuințele personale și reale la gimnasiu, ăra pro 1893 sunt votați 18,188 fl. 52 cr.

La fondul pentru școlarii lipsiți în cas de morb a fost suma percepțiunilor la finea a. 1892 5273 fl. 07 cr. ăra suma erogatiunilor 636 fl. 99 cr., rămâne deci cu finea 1892 a. 4636 fl. 8 cr.

La fondul pentru rechisite la desen și muzica a fost suma percepțiunilor la finea 1892 3142 fl. 33 cr., ăra suma erogatiunilor 197 fl., rămâne deci ca avere la finea a. 1892 2945 fl. 33 cr.

La fondul societății școlarilor a fost suma percepțiunilor la finea 1892 3052 fl. 36 cr., ăra suma erogatiunilor 97 fl. 92 cr. rămâne deci ca avere la finea 1892 2954 fl. 44 cr.

La gimnasiu au funcționat 14 profesori.

Religiunea pentru tinerimea greco-orient. s'a făcut în despărțiminte și anume: despărțimintul I, clasa 1—2 cu două ore la săptămână, după manualul: Istoria vieții lui Iisus de C. Andrievici.

Despărțimintul II, clasa 3—4. Doctrina bisericeii ortodoxe despre credință. Manual: Invățătura religioasă a bisericeii ortodoxe de C. Andrievici.

Despărțimintul III, clasa 5—8. Istoria bisericească în liniamente generale dela început până în prezent. Istoria particulară și constituția bisericeii ortodoxe române din metropolia românilor din Ardeal și Ungaria — Prof. Gregoriu Pletos.

Num. școlarilor a fost la gimnasiu 233, români 224, 1 magiar și 8 germani. La examenul de maturitate s'au prezentat 14 șco-

lari și au reușit 9, ăra trei s'au relegat la repararea examenului pe trei luni.

Școlarii gimnasiali sunt întruniți în societate literară. Membrii ordinari sunt școlarii din clasa a VII și a VIII, extraordinari școlarii din celelalte clase.

Sub conducerea prof. Gregoriu Pletos, această societate a ținut în decursul anului școlastic 1892/3 40 ședințe, dintre cari una a fost de constituire, ăra nouă literare. În aceste ședințe s'au cetit 6 operate originale, patru traduceri și s'au declamat mai multe poezii.

Afară de încercările literare libere, din partea conferinții profesionale și în acest an s'au pus la concurs teme din grupele științifice pre lângă premii.

Cursul școlastic 1893/94 se va deschide la 1 Septembrie st. n. 1893. Examenele de reparare, cele cu privațiști și cele de primire se vor ăine la 31 August st. n. 1893. Inscerile se vor face în 1, 2 și 3 Septembrie st. n. 1893. Tinerii, cari se vor prezenta mai târziu, nu vor fi primiți în mod ordinariu.

Vorbirea

ăinută de directorul școlilor capitale elementare rom. gr. or. din Brașov, George Belissimus, la încheierea anului școlar 1892/3.

Rev. D-le! Stimăților D-ni și D-ne! Iubită tinerime școlară!

(Urmare.)

Astfelu urmăză părinții cei buni întru a-și face copilul ascultătoriu!

Insă durere!

Părinții cei nepreceptui nu se pot folosi la educațiunea copilului lor de mijlocele amintite.

Și în adevăr această este o mare pedecă în înaintarea poporului nostru spre bine.

Dar ne vom sili cu toții să depărtăm dela noi și primejdia această!

Românul adevărat cu cât ajunge a fi mai tare impresurat, prins și strins de o mare primejdie, cu atăta prinde și stringe și el mai cu putere mîna fratelui său; pune cu acesta și cu celalt umăr, și așa ca printr'un farmec mulțimea împrăștiată devine un corp, un cuget, o inimă, o voie; un colos în stare a desfășura și a desvolta o putere gigantică, apoi se avîntă la lucru.

Primejdia? ăta-o călcă în picioare!

Românul a triumfat!

Astfelu ne va succede cu ajutorul lui Dumneșeu, să punem sub picior și ignoranța, care bîntuie unele familii și le face să dea o creștere stângace dragilor mlădițe ale poporului nostru.

Așa este!

Dar cum vom începe această operă măreță?

Vom începe cu pregătirea celor mai de căpetenie factori ai educațiunei.

Și deore-ce la educațiune este mama factorul cel mai principal, așa dar onor. eforiă resp. on. delegațiunii ale școlilor noastre centrale au luat în acest an școlar mai de aproape în vedere școlă de fete și s'au hotărît a o desvolta într'o școlă civilă.

În această școlă își vor pute căștiga fetele și cunoștințele necesare pentru educațiune.

Primul pas spre ajungerea acestui scop l'a făcut on. eforie, separând direcțiunea claselor de copile de ceea a claselor de copii ale școlei noastre elem. capitale și alegînd de director provisoriu al școlei de fete pe demnul învățătoriu, dl Ioan Aron.

Spre scopul înfîințării și susținerii școlei civile, se înțelege de sine, că și on comitet al reuniunei braveilor femeii române din loc va mări subvențiunea pentru școlă de fete.

ăra onoratul comitet, resp. on. sinod parochial al bisericeii dela sfântul Nicolae a început lupta în contra ignoranței din familie și în mod practică și ăta cum! a decis înființarea unei biblioteci populare.

Firesce, că spre a pute deveni această bibliotecă folositoare poporului va trebui, ca în casa ce va designa on. sinod d. e. în curtea bisericeii, să adune Dumneșea după amiezi mai ales ierna popor; ăra un învățătoriu, resp. un profesor să cetască ascultătorilor din cărțile biblioteceii, să le esplice, să le împărtășească cunoștințe despre educațiunea copiilor și a. apoi cartea cu materialul esplicat li-o va da acasă spre repetire și a.

Astfelu această bibliotecă, menită pentru cultura și educațiunea poporului, va fi pentru el în adevăr de mare folos.

Dar și ceialalți prea demni binevoitori și binevoitoare a culturii și educațiunii noastre naționale, venind la ocaziuni date în atingere cu părinții înăpoiți în cultură încă le vor pute da bune și folositoare indigări cu referire la educațiunea copiilor.

Astfel luptându-se cu puteri unite în dragoste frățească, în concordie și armonie, cu perseveranță în contra ignoranței din familie, va să ăică în contra mamei demoralisării bietei tinerimi vom birui!

Resultatele acestei lupte câștigate vor fi: că numărul elevilor celor nedemni de a fi promovați în clasă mai înaltă se va micșora considerabil, și va crește numărul celor demni de promovare. Ne va spori tinerimea deprinsă la regularitate, cumpetare, destoinicie a-și înfrîna boldurile, poftete, a și le stăpâni și a și le pune în serviciul virtuților creștinesci.

Tinerimea noastră preste tot astfelu crescută, va deveni un puternic sprigin, un secur ajutoriu al poporului își va căuta demnitatea sa, onorea sa întru a lucra cu dragoste, cu zel, cu fidelitate, cu abnegațiune de sineși la promovarea bunei stări și fericirii bravei noastre națiuni române, dulcii noastre patrii, și acesta va fi o binecuvîntare pentru omenime!

(Va urma.)

Diverse.

O greșală de paginație. Nu de mult ministrul president al Italiei sosind în Piemont, o gazetă din această provincie publică pe pagina întâiu scirea următoare:

„Sosirea d-lui Giolitti. ăra a sosit în orașul nostru ministrul președinte și a fost salutat la gară de prefect, primar și de numeroși amici.

„Îndată ce sergentul a dat cu ochii de dînsul, l'a prins de guler și l'a ărit, cu toate protestările-i sgomotoșe, la închisore, spre satisfacția tuturor omenilor cinstiți.”

Pe pagina a doua a aceluiași ăiar se citea:

„Arestarea unui pungaș”. ăra poliția a reușit să pună mîna pe un cunoscut pungaș, anume Giacomino, în momentul în care se încerca să schimbe nesce monede false.

Primariul, prefectul și toți invitații l'au întâmpinat cu străngeri de mână; muzica a ătonat imnul regal, în mijlocul aplauselor mulțimei. Mîne se va da un banchet în onoarea ilustrului bărbat.

Din public. *)

Mulțămîță publică.

Tuturor preastimaților domni, cari din incidentul jubileului arangiat de preoțimea tractuală în amintirea serviciului meu de 60 ani la st. proroc Ilie, m'au onorat cu gratulațiuni, le mulțămesc din inimă, pentru aducerea aminte de mine.

Săcărîmb, Iuliu, 1893.

Sabin Piso sen.,
protopresh.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă.
Red.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 7 August n. 1893.

	Viena	B.-Pesta
Galbeni împărătesci	5.87	5.87
Napoleon-d'ori	9.90	9.90
Bonuri rurale ung.	95.85	96.25

Nr. 3824/1893 Plen.

[124] 2—3

CONCURS.

Pe baza regulamentului seminarial din 1892 §§. 1, 3, 6, 10 și 13, se publică concurs nou pentru ocuparea postului de econom, la seminarul pedagogico-teologic din Sibiu.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: o remunerațiune anuală de 300 fl., precum și locuință, vipt, încălzit, luminat și serviciu în seminar, toate numai pentru persoana sa.

Remunerațiunea anuală de 300 fl. se va putea urca în considerarea calificațiunei superioare a economului; concurenții însă au să-și formuleze cu precizie pretenșiunile lor pentru o astfel de urcare.

Dela concurenți se cere să documenteze, că sunt români greco-orientali, cu studii pregătitoare și eventual cu pracsă în afacerile economiei domestice; de asemenea să documenteze serviciile și purtarea morală de până acum.

Concursurile instruite cu toate documentele necesare sunt a se prezenta consistoriului subsemnat până inclusiv la 19/31 August a. c.

Agendele economului seminarial sunt marcate într-o instrucțiune specială, carea se poate vedea în orele de de oficiu în cancelaria consistorială.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5/17 Iuliu, 1893.

Consistoriul arhiepiscopal.

Miron Romanul,
arhiepiscop.

Dr. Remus Roșca,
secretariu.

Nr. 340

[123] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci la școlile populare din mai jos numitele comune aparținătoare tractului protopresbiterial al Treiscaunelor se scrie concurs cu termin de 30 dela prima publicare.

1. Dobârlău, salariu 316 fl. din fond și repartiziă încasând prin epitropia parochială, cuartir liber în edificiul școlii și lemne pentru încălzit.

2. Intorsura-Buzău, clasa II-a salariu 300 fl. din repartiziă și relut de cuartir.

3. Zagon, salariu 300 fl. din fond și repartiziă, cuartir liber deplin corespunzător în noul edificiu școlar și lemnele trebuincioase.

4. Vama-Buzău, post de învățător adjunct de nou sistemizat la școala din cătunul Acriș, cu salariu de 200 fl., cuartir liber și lemnele trebuincioase.

5. Cernatul inferior, salar 200 fl. 75 cr., cuartir liber și lemnele trebuincioase. Dela concurent se cere vorbirea limbei magiare.

Fiind posturile de sub numerii 1, 2 și 5 împreunate cu cantoratul dela reflectanți se recere desteritate în cântări și tipicul bisericesc. Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigore, se vor asterne în termin deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial.

S. Sân Georgiu, 17 Iuliu 1893. Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Treiscaunelor, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Dimitrie Coltofeanu
protop.

Nr. 246/893

[122] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci devenite vacante în parochiile din tractul protopresbiterial al Abrudului se scrie următoarele concursuri:

1. In Bucium Sat unită cu Bucium Cerb, cu salariu anual de 300 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

2. Buninginea, cu salariu anual de 300 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

3. Cărpeneș unită cu Vêrtop cu salare anuale de 300 fl. și 100 fl.

pentru un ajutoriu suplent, cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

4. Feneș, cu salariu anual de 300 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

5. Galați unită cu Presaca, pentru susținerea unui învățătoriu ambulant, cu salariu an. de 300 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

6. Roșia unită cu Corna, cu salare anuale de 300 fl. și 100 fl. pentru un ajutoriu suplent, cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

7. Trâmpoele, cu salar anual de 300 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

8. Zlatna unită cu Vultoriu cu salariu an. de 300 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

9. Bucium Isbita, cu salariu anual de 240 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

10. Ciurulăsa, cu salariu an. de 250 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

11. Soharu, cu salariu an. de 240 fl. cuartir corespunzător, grădină școlară și lemne de foc.

Doritorii de a concura la aceste posturi să substernă petițiunile provădate cu documentele recerute de legea școlară din vigore, la subscrisul oficiu protopresbiterial în termin de 30 de zile dela prima apariță a acestui concurs.

Oficiul protopresbiterial al tractului Abrudului în conțelegere cu comitetele parochiale.

Dionisiu Adamovici,
adm. prot.

UZ. 259—1893

[127] 2—3

CONCURS.

La institutul de agronomie din Mediaș, Transilvania, este de ocupat un al treilea post de învățătoriu primariu pentru specialitățile agronomice și anume pentru vinărit, pomărit, stupărit și cultivarea vermicilor de mătase.

Cu postul acesta este împreunat un salariu de 800 fl. v. a. și se urcă cu 4 adause cuincenale la suma de 1200 fl. v. a. și dreptul de pensiune conform concludului universității din 17 Novembre 1874 Nr. 845—1874 și este învățătoriu al treilea obligat a da până la 20 de ore pe săptămână instrucțiune teoretică precum și a conduce lucrurile în grădina de pomărit, vii și privnițe.

Ocuparea postului deocamdată va fi pe un an de probă; la prestațiuni corespunzătoare ocuparea postului provisoric se va transforma la finea anului de probă în definitivă, și la casdacă acesta nu se va întâmpla, se vor rebonifica respectivului speșele de călătorie tour și retour.

Competenții la postul acesta, au a-și trimite rugarea, din care se fie evident, că au absolvat cel puțin șase clase la un gimnasiu sau la o școală reală superioară, precum și o academie agronomică și posedă o pracsă corespunzătoare în vinărit și pomărit, până în 31 August 1893 la oficiul central al universității sășesci în Sibiu.

Limba de propunere este cea germană, la cas de calificațiune egală vor fi preferiți competenții, care posedă limbele patriei (germane, magiare și română).

In cas, când nu s'ar afla competenți pe deplin calificați, și rezervă curatorului școlii industriale economice din Mediaș dreptul a primi și spre un competent necualificat ca suplent și a-l aplica deocamdată pe anul școlastic 1893/4.

Dela oficiul central al universității sășesci.

Sibiu, 3 August, 1893.

Thalmann,
comite.

Nr. 591/1893

[125] 3—3

CONCURS.

Posturile învățătoresci mai jos însemnate dela școlile noastre confesionale gr. or. din protopresbiteratul Albei Iulia, devenind vacante pentru ocuparea acestora se scrie concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în diariul „Telegraful român”.

1. Geogiul de sus, post sistemizat de nou, salariu de 300 fl. cuartir în edificiul școlii și lemne suficiente de foc.

2. Ponor, salariu anual de 300 fl. cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

3. Valea Geogelului, cu salariul anual de 300 fl. fără cuartir și lemne de foc.

4. Rimețiu, postul prim, la școala din Brădesci cu salariu de 300 fl. cuartir în edificiul școlii și lemne de foc, și postul al doilea de învățătoriu adiunct la școala din Rineț-sat cu salariul de 200 fl. cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Dela concurenți se recere să se prezenteze în vre-o Duminică ori serbătoare la biserică spre a-și arăta desteritățile în cântări și tipic. Cererile instruite conform legilor din vigore să se adreseze în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial Alba Iulia, 14 Iuliu 1893.

In conțelegere cu comitetele parochiale din singuraticelor parochii Oficiul protopresbiterial gr. or. al Albei Iulia.

Nicolau Ivan,
adm. ppresb.

Nr. 406/1893

[121] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la școlile din comunele mai jos însemnate, aparținătoare tractului protopresbiterial gr. or. al Mercurei, se deschide concurs ca termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Poiana. Un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. și 20 fl. relut de cuartir. Salariul se plătește din fondul parochial în mod lunar anticipativ.

2. Gârbova. Un post de învățător cu salariu anual de 300 fl., cuartir în edificiul școlii și doi stângini lemne de foc. Salariul se plătește dela epitropia parochială. Aleșii învățători vor ține în Dumineci și serbători strănă sau vor cânta cu copii cântările liturgice în biserică.

Dela concurenți se poftesc a se prezenta până la alegere în vre-o Duminică sau serbătoare la biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și spre a fi cunoscuți personal.

Cererile concurenților instruite conform normelor în vigore să se adreseze în terminul deschis subsemnatului oficiu protopresb.

Mercurea, la 19 Iuliu, 1893.

In conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Mercurei.

Ioan Droc,
protopresbiter.

Nr. 384/1893

[129] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu, de nou înființat, la școala populară gr. or. din Brad, se scrie concurs cu termin de 25 zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

Salariul este de 300 fl., dintre cari 150 fl. din cassa bisericeii și 150 fl. din repartiziă, și se solvesce în rate lunare anticipative.

Totodată se pune în vedere fitoriului învățătoriu, cumcă după un an de funcțiune se va face provisiune, pentru a primi cuartir în natură, eventual una sumă potrivită ca relut de cuartir.

Concurenții au a-și asterne cererile, instruite conform normelor din

vigore și provădate cu documente despre serviciile lor de până aci pe terenul instrucțiunei, la subsemnatul oficiu protopopesc.

Brad, la 16 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zandrului.

Vasilin Dămian,
protopresb.

Nr. 278/1893

[126] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la școlile confes. gr. or. din comunele mai jos semnate în protopresbiteratul Devei, și scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român”.

1. Batiz, cu salariu anual sistemizat din nou în sumă de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

2. Bêtrâna, salariu anual sistemizat din nou în bani și naturale 290 fl. cuartir și lemne de foc.

3. Chergheș, salariu anual sistemizat de nou cu 300 fl. cuartir în edificiul școlii, 3 orgii cub de lemne și grădină de legumi.

4. Lelese cu filia Sohodol, salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne de foc.

Învățătoriu ales la vre-una din aceste școle e datoriu să țină și prelegerile în școala de repetiție împreună cu instruirea în cântările bisericesci; va fi obligat a cânta dumineca și serbătore în strănă, având a conduce cu școlarii și cânrările liturgice și biserică.

Dela reflectanții la aceste posturi se recere să se prezenteze până la alegere în vr'o Duminică ori serbătoare la biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesci și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea acestor școle și modul de plătire al salariilor etc.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi să asternă petițiunile lor instruite conform normelor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterial până la terminul susindicat.

Deva, la 15 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Devei în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 370/892

[120] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch vacant din parochia de clasa III Almașul-mare-Suseni, se scrie prin acesta a doua oră concurs, cu termin de 30 zile, dela prima lui publicare în organul „Telegraful român”.

Venitul parochial anual sigur, împreunat cu acest post, computat după calculul mediu a celor cinci ani din urmă trece preste 400 fl. v. a.

Reflectanții la acest post sunt poștiți a-și înainta cererile instruite conform normelor din vigore la subscrisul oficiu protopresb. în terminul susindicat.

Săcărâmb-Nagyág, 31 Decembre 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Geogiul II înconțelegere cu respectivul comitet parochial.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr. 320/1893

[128] 1—1

Publicațiune.

In sensul §. 124 din regulamentul de procedură judecătorească în cause matrimoniale, se aduce la cunoscință publică, că Dumitru Moise Muntean din Amnaș s'a despărțit total de pribegita lui soție Ana n. Ciucli, tot din Amnaș, prin sentința consistorială din 6 Iuliu a. c. Nr. 4171 B.

Seliște, 26 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Seliștei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.